

Licet sequi minus probabilem pro libertate, relictâ probabiliori pro lege.

II. Usus probabilismi maximè tutus: Usus Probabiliorismi maximè periculosus.

III. Usus genuini Probabilismi minimè in laxitatem degenerare potest: Usus Probabiliorismi stricte talis in Rigorismum excurrere debet.

IV. Probabilioristas. quâ tales, qui ex consilio probabiliora sequuntur, laudabilissime operari affirmamus.

V. Probabilioristis stricte talibus, qui ex præcepto, quod nunquam clarè probant, seipso, et alios ad probabiliora impellunt, merito Rigoristarum nomen imponimus.

VI. Qui nullatenus ad Christianam perfectionem tendere possunt, nisi sequendo probabilissima.

VII. Abusus Probabiliorismi stricte talis, non solum licentia frenum, sed licentiæ calcar est, quod Gallorum testimonio comprobamus.

VIII. Genuinus itaque noster Probabilismus, qui nec morum corruptelam inducit, nec a S. Sede unquam male fuit notatus, origine suâ Thomisticus, progressu ætatis Jesuiticus: utpote a quo arctatus, emendatus, et a Jesuitis contra Jansenianos furores propugnatus fuit.

IX. Qui ergo habitat in adjutorio fundatissimi Probabilismi, sub protectione plurimorum ex omnibus Orbis Christiani Nationibus præstantissimorum Theologorum commorabitur securus.

Ex Historia Critica. X. Hinc sine ulla laxismi nota Benignissimum etiam vocamus, sed legitimum, quem suadent utraque lex Cæsarea, et pontificia; sed Dominicanum, quem Illustris Dominicanorum Ordo jam a primis temporibus est amplexus; sed Pium, qui Christianam pietatem fovet, sed Thomisticum, quem S. Thomas in amorphis habuit, qui ducentas, et plures opiniones libertati faventes in suis Sententiarum libris docet; sed Christianum, qui Christo Domino summe familiaris fuit.

O. A. M. D. et V. G.

Pro Coronide. Probabilismus noster stans pro libertate, est notabiliter probabilior ipso præbabiliorismo stante pro lege.

Hoc autem Folium anno sequenti proscriptum fuit a Tridentini Principe, et Episcopo, et deinde a S. C. Inquisit. Romanæ die 26. Febr. 1761. sic, ut fertur, damnatum fuit: « Cum vero Theses hujusmodi notæque Theologicæ expensæ fuerint in C. Gen. coram Ss. D. N. Clemente Papa XIII. Sanctitas sua, auditis etc. Folium prædictum, et Theses in illos expositas, damnat, et prohibet, tanquam continentia propositiones, quarum aliquæ sunt respective falsæ, temerariæ, et piarum aurium offendicæ; illam vero excerptam a n. X. nempe Probabilismum, qui Christo Domino summe familiaris fuit, proscribendam cen-

» suit, uti erroream, et hæresi proximam. Præfatum itaque Foliū, sive Theses, ut supra exscriptas, sic damnatas et prohibitas, Ss. D. N. vetat, ne quis cujuscumque statu, etc. imprimeret, ac imprimi facere, vel transcribere, aut jam impressum, sive impressas apud se retinere, et legere, sive privatum, sive publicè propugnare audeat, etc. »

Rev. P. Jo. Vincentius Patutius in suo Opello inscripto, *La Causa del Probabilismo ec. sub nomine Adelphi Dositei*, contendit, hoc Decreto in prima Thesi integrè Probabilismum vetitum fuisse, ita ut illicitum sit sequi, non tantum opinionem æquè probabilem, sed nec etiam probabiliorum pro libertate. Sed id injuste contendit; Foliū enim illud plura distincta continet: continet diversas Theses, continetque etiam diversas Propositiones, quæ Thesum membra sunt, sive partes. Cum autem Foliū prædictum emanavit, duæ factæ fuerunt difficultates a sapientibus super hujusmodi Folii proscriptionem. Prior fuit, an singulariter damnatae fuissent, non solum omnes Foliū Theses, sed insuper omnes Propositiones in Thesibus contentæ. At communiter visum fuit, quod licet pro vero se haberet, omnes Theses proscriptas fuisse, et unamquamque ipsarum, minimè tamen omnes in Thesibus contentæ Propositiones damnatae erant, sed tantum illæ, quæ censuram merebantur; nam in Decreto dicebatur: « Sanctitas sua Foliū prædictum, et Theses damnat et prohibet, tanquam continentia propositiones, quarum aliquæ sunt respective falsæ, temerariæ, etc. » Itaque non fuit datum Foliū, et Theses quoad omnes propositiones in illis contentas, « sed tanquam continentia propositiones, quarum aliquæ sunt respective falsæ, etc. »

Harum autem Propositionum proscriptio valde differt a proscriptione facta ab Alexandre VII Propositionum, respectu quarum dictum fuit: « Sanctissimus decrevit, prædictas Propositiones, et unamquamque ipsarum damnandas... ita ut quicumque illas aut conjunctim, aut divisim docuerit, etc. incidit, etc. » Eodemque modo damnatae fuerunt aliæ propositiones ab Innocentio XI et ab Alexandre VIII. Unaquæque igitur Propositionum illarum in particuliæ damnata fuit, atque eas docere, sive conjunctim, sive diuisim fuit vetitum. At Propositiones prædicti Folii damnatae fuerunt, non singulæ in particuliæ, sed ut dicitur in globo, et respective, nempè illæ tantum, quæ merebantur ut damnarentur: nec prohibitum fuit docere eas conjunctim, aut diuisim, sed acervatim sumptas, prout quidem Tridentinus Episcopus in suo Decreto expressit: « Prohibentes, ne iidem Articuli acervatim sumpti, in disceptationem ususque deducantur. »

Quod ad primam igitur Folii Thesim pertinet, neutiquam damnata fuit prima illius propositio, quæ dicebat licere sequi opinionem probabiliorum pro libertate, neque altera de opinione æquè probabili. Difficultas tantum supererat an tertia Propositio de opinione minus probabili damnata esset; et quoniam Propositio generaliter loquebatur, ita ut adhuc opinionem notabiliter minus

probabilem amplecteretur, idcirco dubitabatur, an ipsa saltem proscripta esset. Sicque etiam dubitari poterat, an damnata fuisset ultima Thesis, quæ dicebat: « Probabilismus noster stans pro libertate est notabiliter probabilior, etc. » ita ut Propositione hæc affirmaret sententiam, quod sequi posset opinio adhuc notabiliter minus probabilis, esse etiam notabiliter probabiliorem sententiam, quæ stat pro Lege.

Hoc posito, jam compertum erat, quod licet omnes Theses proscriptæ fuissent, minimè tamen damnatae erant omnes harum Thesisum propositiones. Dubium tantummodo remanebat an damnatis sic *in globo*, et in confuso Folio ac Thesisibus, damnatae essent singulæ Theses in particulari, aut dumtaxat aliquæ illarum; etenim cum in Decreto non dicebatur, *omnes Theses; verba, quarum aliquæ, etc.* dubitabatur, an referri deberent ad Theses, vel ad Propositiones in Thesisibus contentas. Verumtamen dubium hoc ab eadem S. C. postea declaratum fuit; cum enim proscriptio prædicti Folii deinde jussu ejusdem S. C. inserta fuisset in Indice librorum prohibitorum, non dictum fuit, *Folium, et Theses in illo exposita*, prout priùs dictum fuerat in Decreto, sed simpliciter dictum fuit: « Plagula undecim Thesisum, cui titulus: Probabilismus disputationi, etc. » Quapropter in præsenti declaravit S. C. esse tantum prefatam *Plagulam* proscriptam, id est tantum Chartam, sive Folium undecim Thesisum, non autem omnes, et singulas Theses. Et reverà, cum de hoc dubio litteras dedissem, ut certior de hoc omnino fierem, ad duos S. Inquisitionis Romanae Consultores, nempe ad Reverendiss. P. M. Thomam Augustinum Recchini Sacri Palatii Magistrum, adque Reverendiss. P. M. Pium Thomam Schiara S. C. Indicis Secretarium; ambo mihi responderunt, minimè prorsus in Decreto S. C. vetitum fuisse Probabilismum, nec quoad primam, nec secundam, nec tertiam propositionem de opinione minus probabili pro libertate.

Præterea, ut tutius agerem, de hoc epistolam misi etiam ad Eminentiss. Dom. Cardinalem Galli Penitentiarium Majorem, cum deprecans de faciendo de re hac verbum cum Regnante Pontifice, et ipse Eminentiss. Cardinalis idem mihi respondit, hæc verba signanter scribens: « Posso accertare V. S. Illustriss. che nella condanna dell' accennato Foglio, di cui mi scrive, non si è inteso di condannare veruna delle Proposizioni, che si controvengono nelle Scuole Cattoliche, e da molti cattolicamente si difendono, ma si è avuto il motivo di proibirlo, perchè le Propositioni, che ella medesima riconosce meritevoli di censura, » ec. » Censeo, quod hæc sola hujus Eminentiss., et Sapientissimi Cardinalis responso ad obstruenda omnium ora sufficiat.

MONITUM II.

Postquam hæc typis mandassem, valde miratus sum legendō apud novam Theologiam moralē novissimē editam a P. Patutio id, quod ibi P. Sidenius Veronensis ejusdem Patutii vitam de-

scribens, præcipue ubi illius Opera enumerat, confidenter asserit. quod in controversia inter Patutium et me habita circa usum probabilium opinionum, cum ipse Patutius mihi respondisset secundo Libello, cui titulus: *Osservazioni Theologiche sopra l'Apologia dell' Illustriss. e Reverendiss. Mons. D. Alfonso de Liguori, ec.*; ego vi argumentorum convictus, nihil jam ultra habens quod Adversario meo opponerem, ab iterum respondendo abstinui; ne tamen omnino cederem, ut ipsi, quod scripsit, esset dedecori, omnia ejus adversum me scripta ad S. C. Indicis, ut dannarentur, detuli.

Papæ! hoc probrum mihi deerat, nomen Accusatoris! Sed res se ita habet. Brevem quamdam Dissertationem ego olim in lucem edidi pro usu moderato opinionis æquæ probabilis, illo ductus principio, quod lex incerta nequit certam parere obligationem, eo quod lex dubia caret sufficienti promulgatione, quæ essentialiter requiritur *ad hoc quod lex virtutem obligandi obtineat, quod est proprium legis*, hæc verba sunt *S. Thomas 1. 2. q. 9. a. 1.* Quapropter idem S. Doctor protulit deinde celebrem illam sententiam: *Nullus ligatur per præceptum aliquod, nisi mediante scientiâ illius præcepti. De Verit. q. 17 a 5.* Hanc meam Dissertationem P. Patutius ann. 1756. suo primo Libello, inscripto, *La causa del Probabilismo richiamata all' esame da Mons. D. Alfonso de Liguori, ec.*, acri et vehementi stylo oppugnavit, duas has præcipuas objectiones proferens, quarum prima fuit, quod nomine *scientie præcepti*, uti scripsit Doctor angelicus, nequam intelligitur cognitione certa præcepti, sed tantum probabilis, quamvis dubia, præcepti notitia, quæ (ut aiebat) jam habetur, ubi de duabus oppositis opinionibus æquæ probabilibus agitur Secunda fuit, quod lex æterna, ex qua omnes aliae naturales leges emanant, ab æterno jam promulgata fuit, priusquam creatus fuisset homo, promulgatione *Casuali*, *Virtuali*, aut *Eminenti*, et et ideo ipsa usque ab æterno vim habuit obligandi.

Huic Libello copiosè ego respondi in *Apologia* meæ Dissertationæ, in quâ Patutii objectiones omnino mihi et aliis diluisse visum fuit. At deinde adversus hanc meam Apologiam secundus Patutii Libellus prodit, *Osservazioni Theologiche, etc.* de quo sub initio Moniti mentionem feci, ibique meus adversarius cognoscens primas suas objectiones parum firmas esse, spectatis responsis, quæ illis ipse dedit, duas alias adjecit: unam nimirum, in quâ reapse nihil aliud egit nisi anteactam oppositionem in priori Libello scriptam repeteret, mutando solunmodo epithetum promulgationis; nam ubi hanc *Casualem*, seu *Virtualem* prius dixerat, in hoc secundo essentiali appellavit: alteram, quod Lex naturalis homini promulgatur in ipsa Animæ in corpus infusione, priusquam ipse actualem legis cognitionem acquirat. Hinc coactus fui respondere ampliori Libro, cui titulus: *Dell' Uso moderato dell' opinione probabile.* Ibi convincenter omnibus his et aliis Patutii objectionibus feci satis, et plura alia adjeci, quæ magnopere meam sententiam confirmarunt.

Ad primam autem objectionem, quod sufficit probabilis etsi dubia notitia legis ad ejus promulgationem, jam responsum est supra in allata Dissertatione, et propriè. Ad secundam vero, et tertiam, nempe quod Lex Divina jam ab æterno fuit hominibus promulgata promulgatione *Casuali*, aut *Essentiali*, respondi, et ostendi ex auctoritate D. Thomæ, ac omnium Theologorum, quo diligiens studio perquisivi, legem Divinam nullo modo homines obstrinxisse, nisi postquam actualiter eis promulgata et manifestata sit. En verba S. Thomæ, quem Patutius omnino sequi profitetur in hac tamen re aut nolle sequi, aut intelligere nolle videtur, dum S. Doctor nimis aperte, et pluribus in locis nostram sententiam docet : « Lex æterna habet promulgationem æternam ex parte Dei promulgantis... sed ex parte creaturæ audientis, aut insipientis non potest esse promulgatio æterna. » 1. 2. q. 91. a. 1. ad. 2. Ergo nulla dici potest facta homini Divinæ Legis promulgatio, donec homo non audit legem, et inspicit, scilicet donec lex ei intimatur, et ipsi innotescit. Omnes autem reliqui Theologi S. Th. sequentes uno ore docent, quod licet lex divina ab æterno haberetur in se virtutem obligandi in actu primo, tamen in actu secundo nunquam ipsa actualiter obligavit homines, nisi postquam ipsis applicata fuit per ejus actualem promulgationem. *Syllojus* ita scribit : « Actualiter tunc (lex) unicuique promulgatur, quando cognitionem a Deo accipit dictantem, quid juxta rectam rationem sit amplectendum, quid fugiendum. » In 1. 2. q. 90. a. 4. in fin. Et alibi ait : « Lex æterna fuit ab æterno lex materialiter, non fuit tamen ab æterno formaliter, seu sub ratione legis actualiter obligantis; quia tunc non fuit actualis et perfecta promulgatio. » In 1. 2. q. 91. a. 1 ad 2. Cardinalis Gotti, etc. sic loquitur : « Ad hoc, ut lex in actu secundo obliget, requiritur equidem indispensabiliter, ut subditis promulgatione proponatur. » *Theol. tom. 2. tract. 5. de legib. q. 1. dub. 3. §. 3. n. 31.* Et in alio loco dicit : « Ab æterno (lex æterna) fuit in mente Dei, quamvis pro æterno nondum ligat; quia nondum applicata et promulgata. » *Tract. 5. q. 2. dub. 1. n. 13.* P. Gonet scribit : « Legem æternam defectu promulgationis non potuisse obligare creaturas ab æterno. » *Vide in Clypeo Theol. tom. 3. D. 1. a. 3.* Joan. Gerson scribit : « Necesse est dari manifestationem voluntatis Dei, nam per solam suam voluntatem nondum potest Deus absolute creature impicare obligationem. » P. Gonet in alio loco scribit : « Promulgatio legis naturalis fit per dictamen rationis intimantis homini quæ præscripta, aut prohibita sunt; ergo cum deest tale dictamen, lex non obligat. » *Diss. de Op. nob. a. 6. §. 1. n. 172.* Idem sentiunt plurimi alii, qui observari possunt in citato meo Opere : *Dell' uso, ec.* Sed deveniamus ad quartam objectionem Patutii, cui respondendo prædicta hinc validius confirmantur.

Quarta et ultima ejus præcipua oppositio fuit hæc, quod lex naturalis homini promulgatur habitualiter, cum Deus animam creat, ea quæ in corpus infundit, quia tunc rationem in homine

imprimit. Huic fusæ in opere citato a me responsum est : hæc satis esse censeo ad Patutium confutandum afferre eadem verba S. Thomæ, quibus ipse utitur : « Promulgatio legis naturæ est ex hoc ipso, quod Deus eam mentibus hominum inseruit naturaliter cognoscendam. » 1. 2. q. 90. a. 4 ad 1. Patutius uti vult pro se verbo tantum inseruit, sed uti debet verbis subsequentibus, *naturaliter cognoscendam* : ergo non, cum Anima corpori infunditur, sed cum homo legem cognoscit, lex ei promulgatur. Id S. Doctor alibi confirmat docens : « Etsi non semper teneatur homo velle, quod Deus vult; semper tamen tenetur velle, quod Deus vult cum velle, et homini præcipue innotescit per præcepta Divina. » 1. 2. quæst. 19. art. 10. ad tertium. Tunc igitur tantum tenetur homo sequi voluntatem Divinam, cum illa ipsi manifestetur, innotescit per præcepta Divina. Audiamus, quid dicant in hoc alii Auctores. Joannes Gerson explicans quænam sit lex naturalis, dicit : « Lex ista est propriè dicta declaratio creaturæ rationali facta, per quam illa cognoscit, ad quas res Deus creaturam obligare vult. » *Vita Spir. etc. Lect. 2. col. 176. Edit. Paris.* Duwallius scribit : « Quæres, quo tempore lex naturæ unumquemque obligare incipiat? Resp. incipere, quando promulgatur; tunc autem sufficienter promulgari, quando quisque annos discretionis attingit. » 1. 2. de Leg. q. 3. a. 3. Card. Gotti scribit : « Lex naturalis est in Anima per modum actus et quidem dum actu consideratur... In Amentibus est in habitu, in Pueris autem est in potentia, qui nondum possunt sibi Divinum præceptum, in quo consistit lex, intimare. » *De leg. q. 2. dub. 2. n. 21.* S. Artoninus : « Nota diligenter, quod istud lumen legis naturalis non ostendit homini, quæ sint bona, quousque perveniatur ad usum rationis. » *Par. 1. tit. 13. c. 12. vide §. 3.* P. Cuniliati scribit : « Actualis legis naturalis promulgatio evenit, quandò quis a Deo cognitionem accipit dictantem, quid fugiendum, vel amplectendum. » *Tract. 1. de Reg. mor. c. 2. §. 1. n. 5. et §. 3. n. 1.* P. Ludovicus Montesinus scribit : « Lex naturalis promulgatur in unoquoque, dum primò venit ad usum rationis; et quamvis pro tunc solum promulgatur ista lex quantum ad principia communissima juris nature, tamen postea paulatim per discursum promulgatur eadem lex quantum ad alia. » *De Legib. Disp. 20. q. 4. n. 85.* Sed omisssis aliis Auctoribus relatis in meo Libro p. 154. audiamus, quid dicat S. Hieronymus; ipse (*Epist. 121. al. 151. ad Agasiam q. 8.*) sic scribit : « Hanc legem (naturalē) nescit pueritia, et peccans absque mandato non tenetur lege peccati. Maledicit patri et matri, parentes verberat, et quia neclum accepit legem sapientiæ, mortuum est in eo peccatum. Cum autem mandatum venerit, hoc est tempus intelligentiæ (quo Dei mandata cognoscimus) appetentis bona, et vitantis mala, tunc peccatum reviviscere incipit, et homo reus est peccati. » Notentur verba illa : « Cum autem mandatum veniret, hoc est tempus intelligentiæ; ita ut tunc lex venit ad hominem, scilicet ei promulgatur, cum homo illam intelligit. Idem

scripsit prius S. Basilius (*Homil. in Psalm. I. n. 5.*) : « Postquam ratio nostra perfecta est, atque cumulata, tunc fit quod scriptum est : Ego autem vivebam sine lege aliquando; sed cum venisset mandatum, peccatum revixit. »

Hæc omnia in relato meo opere, *Dell' Uso moderato, ec.* reperiuntur, quod omnibus ferè Italæ Episcopis et primariis Ordinum Prælatis mittere curavi, ac propterè cum accepissem, Patutium in lucem edere novam Theologiam Moralem, in hâc aliquid his, quæ scripsi, responsu[m] putabam, sed mea me fefellit opinio, nam iis quæ majoris ponderis erant, nullum responsum inveni. Quod autem ipse detulisse mad S. C. Indicis scripta contra me a Patutio, hoc minime verum est, nec unquam in mentem mihi venit; immo quoad convicia a Patutio aduersum me prolata, potius eum excusavi, dicendo quod ipse non jam animo me conciandi talia scripserit, sed ut hâc arte legentium mentes imbuaret de præstantia suæ causæ, et sic ipsorum conivientiam sibi conciliaret. Cæterum pluries ego in meis Operibus Eruditos rogavi; ut si quid contra mea scripta haberent, mihi patefacerent, ut, cognito errore, a mea discederem sententiâ. Nemo tamen usque adhuc fuit, qui id mihi præstiterit, præter Ephemeridum Gallicarum Scriptorem, qui mihi tantum objecit, quod ego opinionem æquè probabilem admittendo, eò quod in hujusmodi casu lex est dubia, etiam minus probabilem admittere deberem, quia, tunc lex etiam est dubia. Sed huic oppositioni jam in Libro meo prævi, statuens, quod ubi adest probabilior opinio pro lege, tunc lex est moraliter promulgata, ideoque obligat, non obstante illo dubio lato pro opinione benigniori, ubi enim veritatem certam non invenimus, illam sequi debemus opinionem, quæ magis veritati appropinquat; contra verò, ubi opiniones sunt æquè probabiles, lex est verè dubia dubio stricto, ita ut nullo modo tunc le dici potest sufficenter promulgata.

Nolo hîc præterire id quod nuper reperi in postremâ editione Theologie Moralis P. Fulgentii Cuniliati (*Tract. de Conscientia c. 1. in fin. ad §. 6.*) allatum nempe in medium Decretum S.R. Inquisitionis, quo Theses quædam a Parocho Avisii Diocesis Tridentinæ exaratae anno 1761 proscriptæ fuerunt, et quo Adversarii autem Probabilismum universè damnatum fuisse. Sed ego in pluribus Opellis ostendi, in relato Decreto nec Probabilismum universum, nec aliquam opinionem, quæ in Catholicorum Scholis propugnantur, sed aliquas tantum, quæ nimis laxæ erant, fuisse proscriptas, sicut duo S. Officii Consultores, et ipse Cardinalis Gallus in eo tempore Pœnitentiarius Major, mihi rescripserunt, ut notavi in Dissertatione supra descriptâ.

Præterea res admiratione digna est videre aliquos, nullum reputare tutiorem modum salvas faciendi Animas, quam eas per semitas asperiores ducere; sed non minus isti errant, quam alii qui Conscientias per laxiorem perducunt viam. Non solum enim rationem Deo reddere tenemur de nimia indulgentiâ, verùm etiam de nimia rigiditate, quæ conscientiæ Animarum illaqueantur, quod

propriè est (juxta S. Antoninum) *œdificare ad gehennam*. Valde appositè id explicat doctus Cabassutius ex doctrinâ Sancti Bonaventuræ, postquam enim detestatur immodicam benignitatem, reprobat immoderatum rigorem, qui, utait, « dum homines ad nimis ardua compellit, viam salutis æternæ præcludit; salvandos (ut ait D. Bonaventura) damnat, et conscos propriae infirmitatis ad desperationem adigit. Accidit enim, ut miseri homines, hâc auditâ rigidiore doctrinâ, credant vel dubitent inesse mortalem culpam, ubi nulla est : sed tamen rei difficultate vici, ex erroneâ conscientiâ mortaliter peccant, et damnantur. » *Cabassut. Theor. Jur. in Prefat.* Deinde subdit ibidem idem Author verba D. Bonaventuræ, qui docuit : « Cavenda est conscientia nimis larga et nimis stricta ; nam prima generat præsumptionem, secunda desperationem. Item prima sàpè salvat damnatum, secunda è contrâ damnat salvandum. » *S. Bonav. Comp. theol. verit. I. 2. c. 32. n. 5.* Idem validius firmat Joannes Gerson dicens : « Doctores theologi non debent esse faciles ad asserendum aliqua esse peccata mortalia, ubi non sunt certissimi de re ; nam per ejusmodi assertiones rigidas et nimis strictas nequaquam reguntur homines a luto peccatorum, sed in illud profundius, quia desperatius demerguntur. » *Lib. de Vita Spir. lect. 4.* Hinc scripsit S. Raymundus : « Non sis pronus judicare mortalia peccata, ubi tibi non constat per certam Scripturam. » *Lib. 3. de Pœnit. §. 21.* Idem dixit Gabriel Biel, qui an. 1480 scripsit : « Nihil debet damnari tanquam mortale peccatum, de quo non habetur evidens ratio, vel manifesta auctoritas Scripturæ. » *In 4. Dist. 16. q. 4. concl. 5.* Idem scripsit S. Antonius dicens : « Quæstio in quâ agitur, utrum sit peccatum mortale, nisi ad hoc habetur auctoritas expressa Scripturæ, aut Canonis Ecclesiæ, vel evidens ratio, periculosisimè determinatur. » *Par. 2. tit. 1. c. 11. §. 28.* Et alibi scribit loquens de Confessario : « Si vero non potest clarè percipere, utrum sit mortale, non videtur tunc præcipitanda sententia, ut dicit Guillelmus, ut deneget propter hoc Absolutionem, vel illi faciat conscientiam de mortali. Et cum promptiora sint jura ad solvendum, quam ligandum.... potius videtur absolvendus. » *Part. 2. tit. 4. c. 5. §. In quantum.*